

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia piątek, 18 grudnia 2020 r.

Poz. 5556

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.83.2020.MA WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 1 grudnia 2020 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr XXIII/240/2020 Rady Miejskiej Jastarni z dnia 29 października 2020 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia dla uczniów i studentów.

Uzasadnienie

W dniu 2 listopada 2020 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XXIII/240/2020 Rady Miejskiej Jastarni z dnia 29 października 2020 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia dla uczniów i studentów, dalej zwana „uchwałą”.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały Rada wskazała przepis art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), art. 90t ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, dalej jako: „u.s.o.”) oraz art. 96 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85).

Pismem z dnia 24 listopada 2020 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Miejską Jastarni o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że badana uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 90t ust. 4 u.s.o. oraz art. 96 ust. 2 pkt 3 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce w związku z art. 7 Konstytucji RP, stanowiącym, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

W § 1 ust. 1 uchwały Rada Miejska wskazała, że „określa się zasady i tryb przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia dla uczniów i studentów będących mieszkańcami Gminy Jastarnia oraz uczniów pobierających naukę na terenie Gminy Jastarnia bez względu na miejsce zamieszkania”. Z treści zaś § 2 wynika, że „zasady i tryb przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia, o których mowa w ust. 1 określa „Regulamin przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały”.

Zgodnie z treścią art. 90t ust. 1 u.s.o. jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Na mocy zaś art. 90t ust. 4 cyt. ustawy, stanowiącego podstawę prawną do uchwalania zasad przyznawania pomocy materialnej dla uczniów o charakterze motywacyjnym, „w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej

pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze”.

Z przywołania w cytowanym ustępie 4 przepisu art. 90t ust. 1 wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do stworzenia dokumentu programowego, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wspierania edukacji. Dopiero w oparciu o dany program organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego powinny określić warunki, zakres oraz tryb udzielania pomocy dzieciom i młodzieży. Uchwała precyzująca powyższą materię, jako akt powszechny, generalny i abstrakcyjny, stanowi akt prawa miejscowego podlegający ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w uzasadnieniu do swojego wyroku z dnia 21 listopada 2019 r., sygn. akt III SA/Gd 521/19, *„regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 4 u.s.o. Rada gminy powinna więc w pierwszej kolejności przyjąć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. Dopiero w następstwie przyjęcia powyższego aktu i w celu jego realizacji, rada określa szczegółowe warunki, na jakich jest udzielana stosowna pomoc, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach”.* Tymczasem jak wynika z informacji uzyskanych przez organ nadzoru Rada Miejska Jastarni nie poprzedziła uchwalenia przedmiotowej uchwały podjęciem uchwały w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, a zatem naruszyła wyżej wskazaną procedurę, co stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 4 u.s.o.

Ponadto zakres podmiotowy określony w § 1 ust. 1 kwestionowanej uchwały pozostaje w sprzeczności z przepisem art. 90t ust. 4 u.s.o. w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 grudnia 2018 r. wskazującym, że warunki udzielania pomocy, w tym w formie stypendiów dla uzdolnionych uczniów, określa się dla dzieci i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Tymczasem w § 1 ust. 1 uchwały Rada Miejska Jastarni wskazała, że stypendia i nagrody Gminy Jastarnia będą przyznawane *„dla uczniów i studentów będących mieszkańcami Gminy Jastarnia oraz uczniów pobierających naukę na terenie Gminy Jastarnia bez względu na miejsce zamieszkania”.* Tym samym rozszerzono krąg uprawnionych do ubiegania się o stypendia i nagrody Gminy Jastarnia o uczniów zamieszkujących na terenie Gminy, lecz nie pobierających na jej terenie nauki, co w sposób istotny narusza przepis art. 90t ust. 4 u.s.o.

Dodatkowo, w treści § 1 ust. 3 oraz § 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 załącznika do przedmiotowej uchwały Rada Miejska Jastarni wskazała na „dobrą” bądź „bardzo dobrą” ocenę ze sprawowania jako jedno z kryteriów przyznania zarówno nagrody Gminy Jastarnia, jak i stypendium. W ocenie organu nadzoru, uzależnienie ubiegania się o stypendium od posiadania co najmniej oceny dobrej z zachowania stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Należy bowiem wskazać, że ocena z zachowania nie stanowi przesłanki udzielenia stypendium na podstawie ustawy o systemie oświaty. Przepis ten jednoznacznie stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do uczniów uzdolnionych, a zatem jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce, powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. W związku z powyższym, Rada Miejska Jastarni nie może wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, w tym związanych z oceną z zachowania. Organ nadzoru podziela w tym zakresie pogląd wyrażony w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 322/19, który w uzasadnieniu wyroku wskazał, że *„taki warunek udzielenia wsparcia, jak ocena z zachowania, nie może stanowić przesłanki przyznania pomocy (stypendium oraz nagrody) na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o. Przepis ten bowiem expressis verbis stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do "uczniów uzdolnionych". Zatem w świetle uregulowań art. 90t ust. 4 w zw. z ust. 1 pkt 2 u.s.o. jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym (...), posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przywołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów”.*

W tym miejscu wskazać ponadto należy, że zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce stypendium może być przyznane studentowi przez jednostkę samorządu terytorialnego. Jak wynika zaś z art. 96 ust. 2 ustawy *„organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa: 1) rodzaj stypendium; 2) kryteria i sposób przyznawania stypendium; 3) maksymalną wysokość stypendium, o którą może ubiegać się student; 4) warunki wypłacania stypendium”.* Ustawodawca określił zatem w cyt. wyżej przepisie obligatoryjne elementy, które powinny znaleźć się w uchwale określającej zasady przyznawania

stypendiów dla studentów. Niespełnienie natomiast którejkolwiek z w/w przesłanek skutkuje bezwzględną nieważnością uchwały. Jak wynika zaś z treści § 2 ust. 3 załącznika do kwestionowanej uchwały, Rada Miejska wskazała, że „*stypendium naukowe dla studentów szkół wyższych wynosi co najmniej 200 zł miesięcznie*”. Tym samym Rada nie określiła maksymalnej wysokości stypendium, a jedynie wskazała jego dolną granicę, czym w sposób istotny naruszyła art. 96 ust. 2 pkt 3 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wobec powyższego stwierdzono nieważność uchwały Nr XXIII/240/2020 Rady Miejskiej Jastarni z dnia 29 października 2020 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania stypendiów i nagród Gminy Jastarnia dla uczniów i studentów.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich